

Överenskommelse

**Patienter med funktionsnedsättning och som av särskilda skäl har behov av
medföljande personal**

vid sjukhusvistelse och på akutmottagning

Delregional överenskommelse inom Södra Älvsborg samt för Alingsås kommun och Lerums kommun

Patienter med funktionsnedsättning oavsett ålder - överenskommelse vid sjukhusvistelse

- Delregional överenskommelse inom Södra Älvsborg samt Älvsborg samt för Alingsås kommun och Lerums kommun

1. Inledning

Patienter med funktionsnedsättning är en utsatt grupp som kan ha stora svårigheter i sin kommunikation med omvärlden. Om personen då, beroende av sin ohälsa, kräver sjukhusvård är det extra betydelsefullt att samverkan mellan vårdgivarna fungerar på ett optimalt vis.

Överenskommelsen reglerar ansvar och befogenheter vid sjukhusvistelse när en patient med funktionsnedsättning på grund av särskilda skäl har behov av medföljande personal från sin hemkommun.

Kommunerna kan inte besluta om att en överenskommelse ska gälla för andra huvudmän. Sjukhuset kan tillämpa innehållet i denna överenskommelse när patienten har personlig assistans eller annan utförare av SoL/LSS än kommunen. Då ska en överenskommelse ske i varje enskilt fall. (Detta är en mycket begränsad målgrupp och det bör gå att hantera individuellt.)

Med särskilda skäl avses sådana förhållanden och omständigheter som omöjliggör en god och säker vård under sjukhusvistelse och som inte kan lösas på annat sätt än att personal som känner patienten väl finns med under sjukhusvistelsen.

2. Målgrupp

Ett mycket begränsat antal personer med funktionsnedsättning oavsett ålder som har mycket omfattande insatser enligt LSS, SoL eller kommunal hälso-och sjukvård och som av särskilda skäl har behov av medföljande personal som känner personen väl. En person anses tillhöra målgruppen när både sjukhuset och kommunen bedömer att personen uppfyller kriterierna.

Särskilda skäl bör anses föreligga när:

- Personens möjligheter att kommunicera kräver att en, eller ett starkt begränsat antal personer, med ingående kunskaper om patienten finns till hands. Tex svår autism som är utåtagerande.
- Karaktären av funktionsnedsättningen gör det synnerligen angeläget att personen har stöd av personal som har ingående kunskaper om funktionsnedsättningen och känner personen väl.

- Hälsotillståndet kräver att ett starkt begränsat antal personer, med ingående kunskaper om patienten finns till hands. Text personer med trakeostomi, dygnetruntvård för livsuppehållande insatser samt patienter som kräver personal med specialkompetens/teknik för att kunna kommunicera.

3. Personer med funktionsnedsättning som har personlig assistans.

- Huvudregeln är att personen inte har rätt till personlig assistans under vårdtid på sjukhus.
- Personlig assistans kan beviljas av Försäkringskassan vid sjukhusvistelse upp till max fyra veckor om det finns särskilda skäl. Assistenterna bistår i vården enligt Försäkringskassans beslut. Detta förutsätter samtycke från och samplanering med sjukhusets personal. Sjukhuset har inga kostnader för den personliga assistansen.

4. Kommunens ansvar vid besök på akutmottagningen och vid inskrivning

Detta ansvar regleras i LSS och SoL.

- I första hand bör närstående följa med vid besök på akutmottagningen. I de fall anhöriga av olika skäl inte har möjlighet till detta, följer kommunens personal med. Personlig assistent eller medföljande personal stannar kvar under vistelsen på akutmottagningen.
- Om inskrivning på vårdavdelning blir aktuell, följer personalen med till avdelningen och ger information till avdelningspersonalen.

5. Regionens ansvar vid inskrivning

- Under vistelsen på vårdavdelningen har regionen ansvaret för omvårdnads- och sjukvårdsinsatser.
- Sjukhuset har det yttersta ansvaret för personalbemanning och kommunen kan säga nej till begäran. Om det finns särskilda skäl bör kommunen för patientens bästa vara behjälplig.- Skriftlig överenskommelse för personalköp där sjukhuset är köpare och kommunen är säljare upprättas. Överenskommelsen reglerar omfattning och ersättning för personalköp samt arbetsgivaransvar.
- Vid sjukdom eller annan personalfrånvaro som kommunen inte kan ersätta med annan personal går ansvaret tillbaka till sjukhuset som har det yttersta ansvaret.

- Om inskrivningen sker på en tid då sjukhusets chef inte har möjlighet att nå ansvarig chef i kommunens verksamhet ska medföljande personal ha befogenhet att göra en tillfällig överenskommelse eller kunna hänvisa till den person i kommunen som har befogenhet att besluta om detta.
  - Om personen har medföljande assistent/personal krävs samplanering.
Assistenterna/personalen ersätter inte sjukhusets personal utan ska ses som patientens stöd för att klara sitt vardagliga liv.
-

6. Överenskommelse om ekonomisk ersättning för medföljande kommunal personal under sjukhusvistelse.

6.1 Vägledande principer

Antalet personer som omfattas av denna överenskommelse torde vara få. Det är därför angeläget att förenkla hanteringen av ersättning när sjukhuset (SÄS) köper medföljande personal från kommunens verksamheter. Ersättningsprincipen kan också tillämpas när sjukhus köper personal från ex privata boendeentreprenörer eller assistanssamordnare.

Sjukhuset (köparen) svarar för att en skriftlig överenskommelse upprättas för personalköp från kommun eller annan vårdgivare. I överenskommelsen ska omfattning och timersättning framgå.

Sjukhuset ersätter kommunen/vårdgivaren för de timmar som personal på grund av särskilda skäl är hos patienten under sjukhusvistelsen.

Ett av båda parter tillstyrkt, individuellt debiteringsunderlag för respektive patient ligger till grund för fakturering. Säljaren svarar för fakturan.

6.2 Ersättning

Ersättningen är fast och enhetlig och utgår från den assistansersättning som årligen fastställs av regeringen. Ersättning per timma är statlig assistansersättning med 20 % uppräkningskostnader för att täcka vissa merkostnader som sjukhusvistelsen medför för medföljande personal.

Referensförteckning

LSS, Lag (1992:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

SFB, Socialförsäkringsbalken kap 51 om personlig assistans SoL, Socialtjänstlag (2001:453)

Bilaga 1

Patienter med funktionsnedsättning oavsett ålder Överenskommelse vid sjukhusvistelse

Viktigt att tänka på:

När en patient med medföljande personal blir inskriven på sjukhuset, övergår hela omvårdnadsansvaret och det medicinska ansvaret till sjukhuset.

Sjukhuset är skyldigt att ge samma omvårdnad av patienter med medföljande personal som till övriga inskrivna patienter.

Den hjälp som medföljande personal ger sina brukare i hemmet skiljer sig många gånger från den omvårdnad som patienten är i behov av under sjukhusvistelse.

Det är inte självklart att medföljande personal har en omvårdnadsutbildning utan han/hon kan lika gärna vara rekryterad på andra grunder.

Det är viktigt med en rak kommunikation mellan sjukhuspersonal och medföljande personal så det inte uppstår några oklarheter om vem som gör vad.

Vanliga frågor och svar:

Ansvar - medföljande personal/ sjukhus:

Vem ansvarar för patienten under sjukhusvistelsen, om patienten har medföljande personal? Sjukhuset och dess personal, hela omvårdnadsansvaret och det medicinska ansvaret ligger på sjukhuset

Kan medföljande personal bistå i att t.ex. vända patienten? Ja, men ansvaret ligger ytterst på sjukhuset vad gäller hela omvårdnadsansvaret och det medicinska ansvaret.

Kan medföljande personal bistå i sondmatning?

Ja, men ansvaret ligger ytterst på sjukhuset vad gäller hela omvårdnadsansvaret och det medicinska ansvaret.

Kan medföljande personal bistå i användandet av patientens apparatur som T.ex. hemventilator, hostmaskin, BIPAP, under sjukhusvistelsen?

Ja, men ansvaret ligger ytterst på sjukhuset vad gäller hela omvårdnadsansvaret och det medicinska ansvaret.

Kan sjukhuset kräva att medföljande personal ska använda sjukhusets arbetskläder? Ja, all personal omfattas av Föreskrifterna om basal hygien i vård och omsorg (SOSFS 2015:10).

Privata aktörer:

Vad gäller för privata aktörer? Överenskommelsen kan ses som en riktlinje även för privata aktörer.

Personalansvar:

Vem ansvarar för personalen?

Arbetsgivaransvaret innehas av den ordinarie arbetsgivaren. Arbetsmiljöansvaret ligger hos regionen, men samverkan är en förutsättning.

Kommunen har t.ex. rätt att kontrollera att arbetsmiljökraven är uppfyllda av den verksamhet som köper tjänst av kommunen samtidigt som den verksamhet som köper tjänsten ska se till att arbetsmiljöaspekterna beaktas för den inhyrda personalen.

Vem ansvarar för köpt tjänst?

Vid köpt tjänst/bemanningsköp där personalen t.ex. är anställd av kommunen har kommunen arbetsgivaransvar. Kommunen avgör vilken av dess personal som ska delta i vården på sjukhuset.

Vad gäller när kommunens personal blir sjuk?

Vid sjukdom eller annan frånvaro hos personalen som kommunen inte kan ersätta med annan personal går ansvaret tillbaka till sjukhuset som har det yttersta ansvaret för personalbemanningen

Vad gäller vid arbetsskador:

Vid eventuell arbetsskada sker allt i samverkan mellan samtliga inblandade parter. Sjukhuset skriver avvikelse och kommunen står för arbetsskadeanmälan. Detta sker i samverkan så båda parter är informerade. Om fel begås av personalen har personalen ett eget ansvar t.ex. vid oaktsamhet.

Hur går anmälningskyldighet till mellan huvudmän vid avvikelser i vården?

Först och främst används den gemensamma avvikelserutinen.

Vid brister i t.ex. personlig omvårdnad som uppmärksammas från sjukhuset sida, tar sjukhuset kontakt med verksamhetsansvarig inom berörd verksamhet, och vise versa, samt använder avvikelserutinen.

Delegering:

Vad gäller vid delegering?

Kommunens delegering upphör inom sjukhus.

Inom slutenvård kan man inte delegera administrering av läkemedel. Det är förbehållet enbart att utföras av legitimerad personal.

När det gäller medicinsk teknisk produkt beror det på om medföljande personal har kompetens att utföra en arbetsuppgift. Det är verksamhetschefen inom slutenvården som tillser att varje enhet har rutiner för att säkerställa att medföljande personal har tillräckliga kunskaper för att utföra uppgifter med medicinsk teknisk produkt.

För vidare information se Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2000:1) om läkemedelshantering i hälso- och sjukvården.

Patienter med funktionsnedsättning

Underlag för debitering av personalkostnader vid sjukhusvistelse

Faktureringsadress: Södra Älvsborgs Sjukhus FE 1064

405 83 GÖTEBORG

Taxa enligt avtal

Patienttid:

Namn:

Persnr:

Hemkommun/Annan utförare:

Datum	Medföljandepersonal från kommunen/ utförare (Namn, personnummer)	Vårdavdelning/Kostnadsansvarsnummer	Signatur (fastställare)	Antal timmar	Belopp

SÄS fyller i kolumnerna ovan

Summa att debitera:

Ifylld och godkänd blankett skickas till ansvarig chef i aktuell kommun för debitering från kommunen till SÄS

Fakturaunderlaget granskat och godkänt:

Fakturaunderlaget granskat och godkänt:

Ansvarig chef sjukhus

Ansvarig chef i kommunen/annan utförare